

POSTANOWIENIE

Dnia, 14 października 2022 r.

Sąd Rejonowy w Pile, II Wydział Karny w składzie

Przewodniczący: sędzia Jerzy Paliwoda

Protokolant: -

pod nieobecność prokuratora

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 12 października 2022 r.

w sprawie R. K., syna W. i H. z domu W., urodzonego (...) w P.

oskarżonego o to, że

w dniu 25 maja 2022 r. w P., przy ul. (...) w sklepie (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził ww. sklep do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na kwotę 11,20 zł w ten sposób, że podczas kasowania towaru w kasie samoobsługowej w postaci 5 czekolad (...) o rzeczywistej wartości 3,99 zł za sztukę celowo zaniżył ich kwotę poprzez skasowanie ich po cenie niższej za kwotę 1,75 zł za sztukę, czym dokonał oszustwa na łączną kwotę 11,20 zł na szkodę sklepu (...) sp. z o.o., przy czym czyn stanowi wypadek mniejszej wagi,

tj. o czyn z art. 286 § 1 i 3 k.k.

z urzędu

w przedmiocie umorzenia postępowania

postanawia

1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. umorzyć postępowanie karne prowadzone przeciwko R. K. z uwagi na brak znamion czynu zabronionego,
2. na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa,

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w Pile nadzorowała dochodzenie prowadzone przeciwko R. K., podejrzanemu o czyn z art. 286 § 1 i 3 k.k. Pismem z dnia 29 czerwca 2022 r. prokurator wniósł do tut. Sądu o warunkowe umorzenie postępowania karnego prowadzonego przeciwko oskarżonemu z uwagi na nieznaczny stopień winy i społecznej szkodliwości czynu oraz brak wątpliwości co do okoliczności jego popełnienia (k. 29-30).

Dnia 28 września 2022 r. obrońca oskarżonego wniósł o jego uniewinnienie, podnosząc, iż czyn jakiego dopuścił miał się oskarżony nie wypełnia znamion oszustwa (k. 50-54).

Sąd zważył, co następuje

W niniejszej sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa o jakiej mowa w art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., ponieważ czyn, o który został oskarżony R. K., nie zawiera znamion czynu zabronionego. Do znamion czynu zabronionego stypizowanego w art. 286 § 1 k.k. (oszustwa), o który został oskarżony R. K., należy doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Dla wypełnienia znamion w/w czynu konieczne jest zatem istnienie osoby, która zostaje wprowadzona w błąd przez sprawcę. Należy przez to rozumieć osobę fizyczną, bowiem tylko osoba fizyczna jest zdolna do przejawiania przeżyć intelektualnych, które można scharakteryzować jako „błąd”. Ponadto tam, gdzie ustawodawca posługuje się pojęciem „osoby” („innej osoby”) w części szczególnej Kodeksu karnego, należy domniemywać, że konsekwentnie odnosi się jedynie do osób fizycznych. Jeżeli ustawodawca zamierzałby objąć zakresem normowania osoby prawne, uczyniłby to za pomocą techniki ustawodawczej zastosowanej np. w art. 212 § 1 k.k., gdzie oddzielnie wymienia „osobę” (w domyśle – fizyczną) i „osobę prawną”. Ponadto dla wypełnienia znamion czynu zabronionego z art. 286 § 1 k.k. konieczne jest „rozporządzenie” mieniem przez pokrzywdzonego, a więc takie jego zachowanie, które – w następstwie błędu – ma doprowadzić do osiągnięcia korzyści majątkowej przez sprawcę. Tymczasem w niniejszej sprawie oskarżony, wedle wniosku o warunkowe umorzenie postępowania, miał wprowadzić na kasie samoobsługowej produkty, których nie kupował, a następnie wynieść ze sklepu inne (droższe) produkty .. (...) tak opisanym stanie faktycznym brak jest osoby, która miałaby zostać wprowadzona w błąd przez

oskarżonego. Oskarżony „wprowadził w błąd”, lecz jedynie w rozumieniu przenośnym, kasę samoobsługową. W rzeczywistości kasa samoobsługowa nie przejawia przeżyć psychicznych, jest jedynie technicznym przedmiotem, a więc nie może zostać wprowadzona w błąd. Nie sposób dostrzec w materiale sprawy osoby pracownika (człowieka), którego oskarżony miałby wprowadzić w błąd swoim zachowaniem. Nie można też przyjmować, że wprowadził w błąd osobę prawną ((...) sp. z o.o.). Ponadto, pokrzywdzony sklep nie rozporządził mieniem w postaci 5 czekolad (...). Żadna osoba, którą można uznać za działającą w imieniu sklepu, nie podjęła działań, które można by interpretować jako „rozporządzenie” mieniem. Z analizy materiału dowodowego wynika, że R. K. zabrał ze sklepu towar, za który nie zapłacił, a więc zabrał cudze rzeczy ruchome. Rzeczy były cudze, gdyż R. K. nie stał się ich właścicielem, skoro nie zawarł umowy sprzedaży. Wynika stąd, że w sposób oczywisty, widoczny na pierwszy rzut oka, brak jest w zarzucanym czynie znamion czynu zabronionego stypizowanego w art. 286 § 1 k.k. Można byłoby rozważać zakwalifikowanie zarzucanego czynu jako kradzieży z art. 278 § 1 k.k., jednakże jest to tzw. czyn przepołowiony – do wartości 500 złotych kradzież jest wykroczeniem stypizowanym w art. 119 § 1 k.w. W niniejszej sprawie w sposób oczywisty wartość zabranych rzeczy ruchomych nie przekracza 500 złotych (wynosi 11 złotych, 20 groszy).

Ponieważ przewód sądowy nie został jeszcze rozpoczęty, w przedmiotowej sprawie nie znajduje zastosowania przepis art. 400 § 1 kpk. Przepis ten obliguje Sąd do rozpoznania sprawy w tym samym składzie stosując w dalszym już toku przepisy kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, ale tylko wtedy gdy dopiero po rozpoczęciu przewodu sądowego ujawni się, że czyn oskarżonego stanowi wykroczenie. Przepis ten w sposób oczywisty dotyczy formy postępowania sądowego po rozpoczęciu przewodu sądowego. Zdaniem sądu nie może on być stosowany odpowiednio w fazie wcześniejszej postępowania karnego, bowiem oznaczałoby to zastosowanie wykładni rozszerzonej na niekorzyść oskarżonego, co jest z oczywistych względów niedopuszczalne. Sąd nie przesądza na obecnym etapie postępowania o ewentualnym sprawstwie i winie oskarżonego w przedmiocie wykroczenia, nie przeprowadza również merytorycznej oceny poszczególnych dowodów. Sąd wskazuje jedynie, że prowadzenie postępowania karnego o czyn wskazany we wniosku o warunkowe umorzenie postępowania jest niemożliwe, gdyż czyn ten nie zawiera znamion przestępstwa.

W przedmiocie kosztów procesu art. 632 pkt 2 k.p.k. ustanawia regułę, zgodnie z którą Skarb Państwa ponosi koszty procesu w sprawach z oskarżenia publicznego, gdy postępowanie

zostało umorzone. W rozpoznawanej sprawie brak było przesłanek do odstąpienia od wskazanej zasady, w związku z czym należało zastosować art. 632 pkt 2 k.p.k. i obciążyć kosztami procesu Skarb Państwa.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

sędzia Jerzy Paliwoda